

בענין: קובלנה נגד ד"ר ויאצלסב מילשטיין

צו לפי סעיף 41 לפקודת הרופאים (נוסח חדש) תשל"ז – 1976

ב- 29.4.08 טופל [REDACTED] (להלן המטופל) על ידי ד"ר ויאצלסב מילשטיין (להלן הנקבל), בחדר המיון של ביה"ח הגליל המערבי. שבע וחצי שנים לאחר מכן הוגשה נגדו בשל אותו טיפול קובלנה על ידי המשנה למנכ"ל משרד הבריאות.

סמוך לאחר הטפול שהיה כפי שיתברר בהמשך טיפול לקוי, נבדקה הפרשה על ידי ועדת בדיקה פנימית של ביה"ח. מסקנתה היתה שהנקבל חרג בטיפולו מהנחיות משרד הבריאות הן בכל הנוגע ל"תנאי כשירות לביצוע תורנות בחדר המיון ולא היה רשאי לשחרר חולים מחדר מיון". ההנחיות שמדובר בהן הוצאו כחצי שנה לפני הארוע והנקבל לא הכיר אותן, גם לא פעל בהתאם להן. "למנוח היה לפחות גורם סיכון אחד, דבר שחייב ביצוע C.T ראש או אשפוז להשגחה" ולא היה מקום לחזרות על שחרורו. "בעקבות מסקנות ועדת הבדיקה הפנימית החליט מנכ"ל ביה"ח (פרופ' שאשא) להגביל למשך חצי שנה את פעילות הנקבל כך שהוא לא יהיה רשאי לבצע תורנויות בחדר מיון. נוסף לכך זכה הנקבל לנזיפה.

לאחר כל אלו הועבר הטיפול בפרשה לפרופ' גליק, הממונה דאז על תלונות הצבור, שהיה מופקד גם על קבלת החלטות באשר לדרך הטיפול בתלונות ובקובלנות ובטיפולים לקויים שניתנו לחולים. הוא החליט ביום 18.9.00, לאחר שבחן את המקרה, שתגובת פרופ' שאשא, ו"הצעדים שנקטו בביה"ח" הם מספקים. מספר ימים לאחר מכן (ב- 24.9.00) כתב ד"ר יצחק ברלוביץ, ראש מינהל רפואה דאז במשרד הבריאות, לפרופ' שאשא שהוא "מאמץ את חוות דעת" פרופ' גליק "ואין לו מה להוסיף מעבר לנאמר בה". מכתבו של פרופ' שאשא הועבר לנקבל ביום 1.10.00 (באמצעות בא-כוחו), ויש להניח, כפי שסיפר הנקבל לוועדה שמינה שר הבריאות לברור הקובלנה, שהוא ראה בכך את הפרשה מחוסלת.

לא כך סברו הרשויות למיניהן. המשטרה חקרה, כנראה בעקבות קובלנה שהוגשה אליה, היבטים פליליים אפשריים בטיפול שניתן ע"י הנקבל. הנושא הגיע גם לוועדה בין משרדית הבוחנת במקרים כאלו היבטים פליליים על מנת שתחווה דעתה בשאלת הפורום הראוי לטפל בהם, האם פורום פלילי או פורום משמעתי. כך עבר הטיפול דרך "לברירינטים" למיניהם, עד שהוא חזר וחונת על שולחנו של פרופ' גליק. הוא מצדו השיב למשטרה כשלוש שנים לאחר מכן (ב- 23.9.03) שמסקנות ועדת הבדיקה של ביה"ח נבחנו בזמנו, וגם אומצו, וכי בנסיבות אלו לא הוקמה לכן ועדת בדיקה נוספת. "לצורך פרטים נוספים", כך מסתיים מכתבו של פרופ' גליק, "עליך לפנות לפרופ' שאשא".

חלפו שנים נוספות וב- 17.5.07 כתבה התובעת הראשית (לענייני הליכים משמעתיים במשרד הבריאות) שהועדה הבין משרדית שהוזכרה לעיל החליטה "להעביר את הענין לבירור נוסף על ידי ועדת בדיקה חיצונית של משרד הבריאות". פרופ' גליק, שקיבל מכתב זה, השיב ביום 24.5.07 ש"אינני רואה מה תועיל כאן ועדת בדיקה", ואולם לאחר בדיקה נוספת בחן פרופ' גליק את כל

החומר הרלבנטי מבית החולים בנהריה ומביה"ח רמב"ם בחיפה (לשם הובהל המטופל זמן קצר לאחר שחרורו מביה"ח בנהריה, ושם הוא נפטר). מקץ כארבעה חדשים (ביום 5.9.07) כתב פרופ' גליק לתובעת הראשית שהוא וצוותי הבדיקה עברו על החומר, "ואם את חושבת שרצוי להגיש קובלנה, אני מוכן להמליץ על צעד זה, אחרת אפשר להסתפק בעונש שניתן במסגרת בית החולים". ימים אחדים לאחר מכן השיבה למכתב זה התובעת הראשית. במכתבה היא ציינה "שהנקבל שחרר בניגוד לנחלים מטופל, לאחר שהוא נפגע בחבלת ראש וזעזוע מוח, כאשר היה גורם סיכון". היה על הנקבל לבצע C.T ראש או לאשפוז לשם השגחה". "לא דווח על המקרה לכוון בטרם החליט לשחררו". היא הוסיפה וכתבה שהמטופל הובהל "לביה"ח רמב"ם במצב קשה 45 דקות בלבד לאחר השחרור מביה"ח בנהריה". בנסיבות אלו סברה התובעת הראשית שיש לנקוט צעדים משמעותיים נגד הנקבל. פרופ' גליק המליץ בעקבות זאת ב- 16.10.07 למשנה למנכ"ל משרד הבריאות על הגשת קובלנה, וכזכור הקובלנה הוגשה כחדש לאחר מכן (ב- 21.11.07).

ניתן ללמוד על תוכן הקובלנה מתוך השתלשלות האירועים שפורטה לעיל. להשלמת התמונה אוסיף בקליפת אגוז שהמדובר היה במטופל שחובא לחדר המיון, לאחר שהוא כבר טופל בחדר המיון. הוא שב ונבדק ע"י הנקבל שהיה תורן כירורגי בחדר המיון, ונמצא שהוא סובל מחבלת ראש "עם פצע פתוח... היה ריח אלכוהול בפיו, ללא סימנים של אבדן הכרה". עקב כך נעשה לו צילום רנטגן שפורש ע"י הנקבל בלבד, מבלי שמומחה לעניינים אלו או לפחות כוון בכיר בתן את הצילום. הוא ערך גם בדיקה גופנית, וטיפל בפצע.

כשעה לאחר הגעתו שחרר הנקבל את המטופל מבית החולים כשהממצא הרפואי הוא חבלת ראש. הוא המליץ על המשך טיפול בכאבי הראש על ידי אקמול ועל ביקורת אצל רופא מטפל".

את כל אלו ביצע והחליט הנקבל עצמו, כשהוא סיים 4 שנות התמחות, ובטרם היה בשנתיים האחרונות להתמחות. במצב זה אסור היה לנקבל, אליבא דכתב הקובלנה, לשחרר חולים מחדר המיון על דעת עצמו. לא זו אף זו, מצבו של המטופל התאים ל"חבלת ראש קלה" ולפי חוזר משרד הבריאות (שהוצא כזכור כחצי שנה קודם לכן) היה עליו לחזור על ביצוע C.T ואשפוז לצורך השגחה.

בשל כל אלו מיחס כתב הקובלנה לנקבל רשלנות תמורה במילוי תפקידו לפי סעיף 41 (3) לפקודה.

שר הבריאות מינה ועדה לפי סעיף 44 לפקודה, עליה חוטל לשמוע את תגובת הנקבל, לרכז את החומר כולו, ולהמליץ בפניו מה יעשה בו.

בפני הועדה הודה הנקבל בנאמר בקובלנה והועדה החליטה בעקבות כך להמליץ בפני שר הבריאות על הרשעתו של הנקבל בעבירת המשמעת המיוחדת לו בקובלנה. כך אכן עשתה הועדה.

חדיון בוועדה התרכו לאחר מכן איפוא בשאלת הענישה המשמעית עליה ראוי לחמליץ בפני שר
הבריאות.

במהלך דיון זה אמר אחד מחברי הוועדה שספק אם ניתן היה להגדיר את מצב המטופל כתבלת
ראש קלה. הסעם הוא שיש קושי לתקשר עם שיכור ולכן עצם אי היכולת להתקשר איננה מעידה
בהכרח על תבלה. לעומת זאת אם קשיי התקשורת אינם תוצאת שכרות, אזי מדובר בחסר
נירולוגי, וזה אינו תבלת ראש קלה. לכן "באף קריטריון זה לא תבלת ראש קלה, אבל אם
הסכמותם או בסדר אז הוא הרוויח" (עמוד 6 ואילך לפרוטוקול).

בזמנך תיארה ב"כ הקובל את מסלול הלבדיניטים בהם השתדכה הפרשה, והיא ציינה שרק בשל
כל אלו "אנחנו במשרד נותנים את הדעת מחד שהמקרה הוא מקרה קשה מאידך אנחנו לא
יכולים להתעלם מהעובדה שהמקרה קרה לפני עשר שנים ענישה קשה לאחר תקופת זמן
ארוכה כזו אינה יעילה ...". היא הוסיפה ואמרה שאם היה המקרה דנו "בסמוך לארוע שקרה,
אני בטוחה, סמוכה ובטוחה ... שהדרישות שלנו לאמצעי משמעת היו שונות. אנחנו חייבים
להתחשב בעובדה שהארוע קרה לפני עשר שנים, ואני מבקשת מכם להסתפק באמצעי משמעת של
נתינת מלכודת.

לא בכדי חברתי מלים בתאור השתלשלות המאורעות. הסעם לכך הוא לא רק בצורך להצביע על
כך שכל תאוריה האלו הצריכו זמן רב, אלא שזה מקרה מיוחד שיש בו אבק של עניי דין חריג.
עניי דין חריג מתבטא בכך שהרשויות העבירו לנקבל מסר, ולמיו הטפול בענינו נסתים
בסופו של דבר עליו פרופ' שאשא, לאחר שהוא בחן את מסקנותיה של ועדת פנימית שבדקה את
הפרשה. שנים לאחר מכן "נחתה" עליו הודעה שזאת עדיין נתון בסדר של חקירות וטיפול משמעתי.
מקרה דומה נאם כי קשה יותר מתגבר במי בימים אלו, ואמרתי שם שיש מידה של דמיון בין אדם
הנדרש לחזור לכאן לאחר ששחרר ממנו עקב טעות או עקב החלטת בימ"ש לערעורים. המקרים
כמונן אינם זהים, ואולם דמיון קיים גם קיים. דם של בתי משפט איננה קלה במתן החלטה
להחזיר אדם לכאן, ושקול דעת מעצמך מומלע בשאלה כיצד לנהוג במקרים כאלו, תוך שניתן
משקל רב לשיקולים הסובבים את הבעייתיות שבהחזרת אדם לכאן, ממנו הוא שוחרר.

לאור הערת חבר הוועדה אודות אי הבחירות מה היה מצבו הרפואי המדויק של הנקבל בזמן אמת,
ספק בעיני אם תנושא כולו מוצח עד תום, ואולם בין כך בין אחרת, ומשסברה הוועדה שנוכח חלוק
חזמן הרב (שלא באשמת הנקבל, ורק בשל אופן טפול הרשויות) אין מנוס מלהסתפק בגניפה
בסדר סמכויות הענישה המשמעית לפי סעיף 41 למקודח תואצלו אלי ואני מאשר את ההמלצה
להמלצה הנמצאת במתחם הסבירות.

הנקבל גוף בואת, ועל כך יעשה רישום בתיקו.

נתן תום 2.9.09

נשיא (בדימוס) של בית המשפט המחוזי בירושלים
ד. זילבר